Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 1 sierpnia 2025 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Zwrot lub umorzenie należności celnych przywozowych albo wywozowych – Rozporządzenie (EWG) nr 1430/79 – Należności celne pobrane z naruszeniem prawa Unii – Artykuł 2 ust. 2 akapit trzeci – Warunki zwrotu z urzędu – Stwierdzenie, że należności te zostały nienależnie pobrane przed upływem trzech lat od dnia ich zaksięgowania – Stwierdzenie oznaczające, że krajowe organy celne znały tożsamość zainteresowanych podmiotów gospodarczych oraz kwotę podlegającą zwrotowi na rzecz każdego z nich – Obowiązek podjęcia przez te organy koniecznych i odpowiednich działań w celu uzyskania informacji niezbędnych do dokonania takiego zwrotu

W sprawie C-206/24

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Cour de cassation (sąd kasacyjny, Francja) postanowieniem z dnia 13 marca 2024 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 14 marca 2024 r., w postępowaniu:

**YX,**

**Logística i Gestió Caves Andorranes i Vidal SA**

przeciwko

**Ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance,**

**Directeur général des douanes et droits indirects,**

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: M.L. Arastey Sahún (sprawozdawczyni), prezeska izby, D. Gratsias, E. Regan, J. Passer i B. Smulders, sędziowie,

rzecznik generalny: R. Norkus,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

* Język postępowania: francuski.

rozważywszy uwagi, które przedstawiły:

– w imieniu rządu francuskiego – P. Chansou oraz B. Travard, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Komisji Europejskiej – A. Demeneix oraz B. Eggers, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 marca 2025 r.,

wydaje następujący

## Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1430/79 z dnia 2 lipca 1979 r. w sprawie zwrotu lub umarzania należności celnych przywozowych lub wywozowych (Dz.U. 1979, L 175, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Rady (EWG) nr 3069/86 z dnia 7 października 1986 r. (Dz.U. 1986, L 286, s. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1430/79”), oraz art. 236 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. 1992, L 302, s. 1, zwanego dalej „Wspólnotowym kodeksem celnym”).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy YX oraz Logística i Gestió Caves Andorranes i Vidal SA (zwaną dalej „Caves Andorranes), spółką prawa andorskiego, a ministre de l’Économie, des Finances et de la Relance (ministrem gospodarki, finansów i odbudowy, Francja) oraz directeur général des douanes et droits indirects (dyrektorem generalnym ds. ceł i podatków pośrednich, Francja) w przedmiocie zwrotu z urzędu nienależnie pobranych należności celnych z tytułu przywozu towarów z państw trzecich do Andory.

## Ramy prawne

### *Rozporządzenie nr 1430/79*

3 Artykuł 1 rozporządzenia nr 1430/79 przewidywał:

„1. Niniejsze rozporządzenie określa warunki dokonywania przez właściwe organy zwrotu lub umorzenia należności celnych przywozowych lub wywozowych.

2. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

[…]

e) »zaksięgowanie«: czynność administracyjna należytego określenia kwoty należności celnych przywozowych lub należności celnych wywozowych podlegającej pobraniu przez właściwe organy;

[…]”.

4 Artykuł 2 tego rozporządzenia stanowił:

„1. Należności celne przywozowe podlegają zwrotowi lub umorzeniu w zakresie, w jakim wykazano właściwym organom, że kwota pobrana na poczet tych należności:

– odnosi się do towarów, wobec których nie powstał żaden dług celny lub wobec których dług ten wygasł w inny sposób niż poprzez jego zapłatę lub przedawnienie,

– jest z jakiegoś powodu wyższa niż kwota należna zgodnie z prawem.

2. Zwrot lub umorzenie należności celnych przywozowych z jednego z powodów określonych w ust. 1 następuje na wniosek złożony we właściwym urzędzie celnym przed upływem trzech lat od daty zaksięgowania tych należności przez organ odpowiedzialny za pobór.

Termin ten nie może zostać przedłużony, chyba że osoba zainteresowana udowodni, iż ze względu na nieprzewidziane okoliczności lub działanie siły wyższej nie mogła złożyć wniosku w terminie.

Właściwe organy dokonują zwrotu lub umorzenia z urzędu, gdy same przed upływem tego terminu stwierdzą, że zaistniała jedna z sytuacji opisanych w ust. 1”.

5 Artykuł 15 akapit pierwszy wspomnianego rozporządzenia miał następujące brzmienie:

„Zwrot lub umorzenie należności celnych przywozowych lub wywozowych przyznaje się wyłącznie osobie, która uiściła te należności lub jest zobowiązana do ich uiszczenia albo osobom, które wstąpiły w jej prawa i obowiązki”.

6 Rozporządzenie nr 1430/79 zostało uchylone na mocy art. 251 Wspólnotowego kodeksu celnego.

### *Wspólnotowy kodeks celny*

7 Artykuł 236 Wspólnotowego kodeksu celnego stanowił:

„1. Należności celne przywozowe lub wywozowe podlegają zwrotowi, gdy okaże się, że w chwili uiszczenia kwota tych należności nie była prawnie należna lub że kwota ta została zaksięgowana niezgodnie z art. 220 ust. 2.

Należności celne przywozowe lub wywozowe podlegają umorzeniu, gdy okaże się, że w chwili uiszczenia kwota tych należności nie była prawnie należna lub że kwota ta została zaksięgowana niezgodnie z art. 220 ust. 2.

Należności nie podlegają zwrotowi ani umorzeniu, w przypadku gdy fakty, które doprowadziły do zapłacenia lub zaksięgowania kwoty prawnie nienależnej, są wynikiem świadomego działania osoby zainteresowanej.

2. Należności celne przywozowe lub wywozowe są zwracane lub umarzane po złożeniu wniosku przed upływem trzech lat, licząc od dnia powiadomienia dłużnika o tych należnościach. Wniosek należy złożyć we właściwym urzędzie celnym.

Termin ten może zostać przedłużony, jeżeli osoba zainteresowana udowodni, iż ze względu na nieprzewidziane okoliczności lub działanie siły wyższej nie mogła złożyć wniosku w terminie.

Organy celne dokonują zwrotu lub umorzenia z urzędu, gdy same przed upływem tego terminu stwierdzą, że zaistniała jedna z okoliczności określonych w ust. 1 akapit[y] pierwszy i drugi”.

8 Zgodnie z jego art. 253 akapit drugi kodeks ten był stosowany od dnia 1 stycznia 1994 r.

9 Wspomniany kodeks został uchylony na mocy art. 186 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 450/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny (zmodernizowany kodeks celny) (Dz.U. 2008, L 145, s. 1), które samo zostało uchylone na mocy art. 286 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz.U. 2013, L 269, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2016, L 267, s. 2).

## Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

10 W latach 1988–1991 spółki prawa andorskiego przywoziły do Andory za pośrednictwem spółki Ysal, agenta celnego z siedzibą we Francji, towary pochodzące przede wszystkim z państw trzecich. W związku z przywozem tych towarów powstawał obowiązek zapłaty należności celnych we Francji. W tamtym czasie francuskie organy celne wymagały bowiem, aby towary pochodzące z państw trzecich i przeznaczone do Andory zostały dopuszczone do obrotu w trakcie ich przewozu przez terytorium francuskie.

11 W dniu 23 stycznia 1991 r. Komisja Europejska opublikowała uzasadnioną opinię COM(90) 2042 wersja ostateczna, w której, po pierwsze, stwierdziła, że Republika Francuska, przewidując taki wymóg dopuszczenia do obrotu, uchybiła swoim zobowiązaniom wynikającym z niektórych przepisów prawa Unii, a po drugie, wezwała to państwo członkowskie do podjęcia środków niezbędnych do zastosowania się do owej uzasadnionej opinii w terminie 30 dni.

12 Z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że w dniu 27 marca 1991 r. władze francuskie poinformowały Komisję, iż postanowiły uwzględnić jej wniosek i znieść wspomniany wymóg dopuszczenia do swobodnego obrotu, co uczyniły w drodze zawiadomienia ministère de l’Économie, des Finances et du Budget (ministerstwa gospodarki, finansów i budżetu, Francja) skierowanego do importerów i eksporterów, opublikowanego w *Journal officiel de la République française* w dniu 6 czerwca 1991 r.

13 W dniu 20 maja 2008 r. Ysal pozwała francuskie organy celne do francuskiego sądu pierwszej instancji w celu uzyskania zwrotu należności celnych pobranych nienależnie przez te organy z tytułu przywozu towarów pochodzących z państw trzecich do Andory w latach 1988–1991 (zwanych dalej „spornymi należnościami celnymi”).

14 Wyrokiem z dnia 15 czerwca 2010 r. ów sąd pierwszej instancji uznał powództwo spółki Ysal za niedopuszczalne ze względu na brak legitymacji procesowej i interesu prawnego. Wyrok ten został utrzymany w mocy w postępowaniu apelacyjnym w dniu 13 grudnia 2011 r.

15 Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2014 r. Cour de cassation (sąd kasacyjny, Francja) oddalił skargę kasacyjną wniesioną przez Ysal na to orzeczenie sądu apelacyjnego. Z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że w wyroku tym Cour de cassation (sąd kasacyjny) stwierdził w szczególności, iż importerzy andorscy zwrócili Ysal sporne należności celne, które ta ostatnia zapłaciła na ich rzecz, i że w konsekwencji jedynie ci importerzy mieli legitymację procesową i interes prawny.

16 W dniu 16 lipca 2015 r. wspomniani importerzy, w których prawa wstąpiły spółki Caves Andorranes i YX, pozwali francuskie organy celne do tribunal de grande instance de Toulouse (sądu pierwszej instancji w Tuluzie, Francja) o zapłatę kwoty odpowiadającej nienależnie pobranym przez te organy administracji spornym należnościom celnym. W wyroku z dnia 4 lipca 2017 r. ów sąd oddalił to żądanie.

17 Wyrokiem z dnia 10 lutego 2020 r. cour d'appel de Toulouse (sąd apelacyjny w Tuluzie, Francja) utrzymał to orzeczenie w mocy. W tym względzie sąd ten uznał, że w celu dokonania z urzędu zwrotu spornych należności celnych na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1430/79 oraz art. 236 ust. 2 akapit trzeci Wspólnotowego kodeksu celnego francuskie organy celne powinny dysponować informacjami niezbędnymi do określenia zarówno kwoty należności podlegających zwrotowi, jak i tożsamości każdego zobowiązanego do zapłaty należności, i to bez konieczności przeprowadzania niewspółmiernych ustaleń.

18 Caves Andorranes i YX wnieśli skargę kasacyjną od tego wyroku do Cour de cassation (sądu kasacyjnego), będącego sądem odsyłającym, na poparcie której podnoszą zasadniczo, że wyrokiem z dnia 10 lutego 2020 r. cour d'appel de Toulouse (sąd apelacyjny w Tuluzie) naruszył art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1430/79. Przewidziany w tym przepisie obowiązek dokonania zwrotu z urzędu jest uzależniony jedynie od zachowania terminu trzech lat od dnia powiadomienia dłużnika o należnościach celnych. Przepis ten nie przewidywał natomiast, że organy celne powinny dysponować informacjami niezbędnymi do ustalenia zarówno kwoty należności celnych podlegających zwrotowi, jak i tożsamości każdego zobowiązanego. Cour d'appel de Toulouse (sąd apelacyjny w Tuluzie) dodał w ten sposób do tego przepisu przesłankę, której przepis ten nie zawierał.

19 Sąd odsyłający zauważa, że francuskie organy celne utrzymują, iż mogą dokonać zwrotu z urzędu spornych należności celnych jedynie wówczas, gdy posiadają one wszystkie informacje niezbędne do stwierdzenia, że należności te zostały nienależnie pobrane i muszą zostać zwrócone. Nie można od nich wymagać przeprowadzenia dogłębnych ustaleń w celu określenia kwoty należności podlegających zwrotowi na rzecz każdego z zainteresowanych podmiotów.

20 Sąd ten zastanawia się, czy art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1430/79 oraz art. 236 ust. 2 Wspólnotowego kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że właściwy organ krajowy jest zobowiązany do dokonania z urzędu zwrotu nienależnie pobranych należności celnych tylko wówczas, gdy dysponuje w tym celu wszystkimi niezbędnymi informacjami, a w przeciwnym razie tylko wówczas, gdy nie musi przeprowadzać niewspółmiernych ustaleń.

21 Zdaniem tego sądu powstaje również kwestia, czy zwrot dokonany przez krajowy organ celny z urzędu może nastąpić po upływie trzech lat od dnia powiadomienia dłużnika o należnościach. W świetle wyroku z dnia 14 czerwca 2012 r., CIVAD (C-533/10, EU:C:2012:347), w którego pkt 21 Trybunał orzekł, że art. 236 ust. 2 akapit pierwszy Wspólnotowego kodeksu celnego ustanawia trzyletni termin na zwrot należności celnych, które nie były prawnie należne, sąd odsyłający zastanawia się, czy art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1430/79 należy interpretować w ten sposób, że po upływie tego terminu właściwe organy nie mogą już dokonać zwrotu z urzędu, i to nawet jeśli zostanie wykazane, że organy te stwierdziły we wspomnianym terminie, iż należności te nie były prawnie należne.

22 W tych okolicznościach Cour de cassation (sąd kasacyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 2 ust. 2 [rozporządzenia nr 1430/79], powtórzony w art. 236 ust. 2 akapit trzeci [Wspólnotowego kodeksu celnego], należy interpretować w ten sposób, że zwrot z urzędu należności celnych pobranych przez organ celny jest ograniczony terminem trzech lat od dnia, w którym należności te zostały zaksięgowane przez organ odpowiedzialny za pobór, czy też [w ten sposób], że organy administracji celnej muszą być w stanie stwierdzić – w terminie trzech lat od zdarzenia powodującego powstanie należności – że należności te nie były należne?

2) Czy art. 2 ust. 2 [rozporządzenia nr 1430/79], powtórzony w art. 236 ust. 2 akapit trzeci [Wspólnotowego kodeksu celnego], należy interpretować w ten sposób, że zwrot z urzędu należności celnych pobranych przez organ celny jest uzależniony od posiadania przez ten organ wiedzy o tożsamości zainteresowanych podmiotów gospodarczych oraz o kwotach podlegających zwrotowi na rzecz każdego z nich bez konieczności przeprowadzania przez ten organ dogłębnych lub niewspółmiernych ustaleń?”.

## W przedmiocie pytań prejudycjalnych

23 Tytułem wstępu należy zauważyć, że z uwagi na datę, w której podniesiono, iż powstało roszczenie o zwrot z urzędu spornych należności celnych, do sporu w postępowaniu głównym zastosowanie mają wyłącznie przepisy rozporządzenia nr 1430/79.

24 Należy zatem uznać, że poprzez swoje dwa pytania, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 2 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia nr 1430/79 należy interpretować w ten sposób, że istnienie obowiązku dokonania zwrotu należności celnych z urzędu przez krajowy organ celny jest uzależnione, po pierwsze, od tego, czy organ ten sam stwierdził, przed upływem trzech lat od zaksięgowania tych należności, że zostały one nienależnie pobrane, a po drugie, od tego, że organ ten znał tożsamość zainteresowanych podmiotów oraz kwotę podlegającą zwrotowi na rzecz każdego z nich. W tym kontekście sąd ten zastanawia się, jakie ewentualne działania musi podjąć wspomniany organ w celu uzyskania takich informacji.

25 Z art. 2 ust. 1 tego rozporządzenia wynika w szczególności, że należności celne podlegają zwrotowi w zakresie, w jakim właściwym organom wykazano, że kwota pobrana na poczet tych należności odnosi się do towarów, wobec których nie powstał żaden dług celny, lub jest z jakiegoś powodu wyższa niż kwota należna zgodnie z prawem.

26 Artykuł 2 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia przewiduje dwa odrębne sposoby dokonywania takiego zwrotu, a mianowicie albo na wniosek, albo z urzędu (zob. podobnie wyrok z dnia 26 października 2017 r., Aqua Pro, C-407/16, EU:C:2017:817, pkt 41).

27 I tak, po pierwsze, zgodnie z art. 2 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1430/79 zwrot następuje na wniosek złożony we właściwym urzędzie celnym przed upływem trzech lat od dnia zaksięgowania tych należności. Po drugie, zgodnie z art. 2 ust. 2 akapit trzeci tego rozporządzenia właściwe organy dokonują zwrotu z urzędu, gdy same przed upływem tego terminu stwierdzą, że zaistniała jedna z okoliczności opisanych w art. 2 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia.

28 Mając na względzie sytuacje opisane w art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1430/79, wynika z tego, że organy te dokonują z urzędu zwrotu należności celnych, jeżeli przed upływem wspomnianego terminu same stwierdzą, że zostały one nienależnie pobrane, czyli gdy zgodnie z art. 2 ust. 1 tego rozporządzenia właściwym organom zostanie wykazane w szczególności, że zaksięgowana kwota tych należności dotyczy towarów, w odniesieniu do których żaden dług celny nie powstał, lub jest wyższa od kwoty prawnie należnej.

29 W tym względzie art. 2 ust. 2 akapit trzeci wspomnianego rozporządzenia, w zakresie, w jakim przewiduje w sposób kategoryczny, że krajowe organy celne „dokonują zwrotu […] z urzędu", ustanawia obowiązek zwrotu po stronie tych organów bez konieczności składania wniosku przez danego importera.

30 Tymczasem z uwagi na to, że w przepisie tym wyrażenie „przed upływem tego terminu" odnosi się do czasownika „stwierdzą", wyrażenie to należy rozumieć w ten sposób, że aby ów obowiązek zwrotu powstał, takie stwierdzenie musi nastąpić przed upływem trzech lat od dnia zaksięgowania należności celnych. Zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 1430/79 data ta odpowiada dacie wydania aktu administracyjnego, na mocy którego kwota tych należności została pierwotnie ustalona przez właściwe organy.

31 W związku z tym istnienie obowiązku zwrotu należności celnych z urzędu przez krajowy organ celny należy uznać za uzależnione od tego, że organ ten sam stwierdził, przed upływem takiego trzyletniego terminu liczonego od dnia zaksięgowania danych należności celnych, że należności te zostały nienależnie pobrane.

32 Termin ten wyznacza zatem okres, w jakim krajowe organy celne, które same stwierdziły, że należności celne zostały nienależnie pobrane, powinny zobowiązać się do dokonania z urzędu zwrotu tych należności. Natomiast, jak zauważył w istocie rzecznik generalny w pkt 46–50 opinii, zwrot jako taki nie musi koniecznie nastąpić we wspomnianym terminie, tak że może on zostać dokonany po upływie tego terminu.

33 Ponadto w zakresie, w jakim należności celne nakłada się w dokładnie ustalonych kwotach, określonych przez krajowy organ celny na podstawie zgłoszeń celnych złożonych na rachunek określonej osoby, stwierdzenie przez ten organ, że takie należności zostały nienależnie pobrane, nieuchronnie oznacza stwierdzenie, zgodnie z którym osoba znana rzeczonemu organowi nienależnie zapłaciła określoną kwotę, również znaną temu organowi. W konsekwencji, jeżeli krajowy organ celny stwierdza, że należności celne zostały pobrane nienależnie i podlegają zwrotowi, co do zasady zna on zarówno tożsamość osoby, na rzecz której powinien dokonać zwrotu, jak i dokładną kwotę podlegającą zwrotowi.

34 Organ ten nie może bowiem powoływać się na okoliczność, że nie dysponuje już zgłoszeniami celnymi złożonymi przez zainteresowanych lub decyzjami indywidualnymi wydanymi w stosunku do nich w celu uzasadnienia ewentualnego braku zwrotu tym zainteresowanym należności celnych, co do których stwierdził w przewidzianym w art. 2 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia nr 1430/79 terminie trzech lat, że zostały one nienależnie pobrane, ponieważ dopóki termin ten nie upłynął, organy celne są zobowiązane do przechowywania dokumentów i informacji, które mogą być istotne dla dokonania ewentualnego zwrotu pobranych należności celnych.

35 Rozważania te odnoszą się również do sytuacji, w której nienależny charakter pobrania należności celnych wynika z błędu krajowego organu celnego co do możliwości żądania należności celnych przywozowych z tytułu przywozu z określonego państwa trzeciego lub do takiego państwa. Prawdą jest, że taki błąd może dotyczyć znacznej liczby podmiotów gospodarczych i indywidualnych decyzji, a w konsekwencji może wymagać od organu celnego danego państwa członkowskiego przeprowadzenia ustaleń o szerokim ilościowym zasięgu w celu zidentyfikowania osób uprawnionych do zwrotu. Jednakże zgodnie z utrwalonym orzecznictwem organy państwa członkowskiego nie mogą powołać się na trudności praktyczne, administracyjne lub finansowe dla uzasadnienia nieprzestrzegania zobowiązań wynikających z prawa Unii [zob. wyrok z dnia 27 lutego 2020 r., Komisja/Belgia (Księgowi), C-384/18, EU:C:2020:124, pkt 58 i przytoczone tam orzecznictwo].

36 Prawdą jest, że w niektórych przypadkach, aby dokonać zwrotu należności celnych, co do których krajowy organ celny stwierdził, że zostały one pobrane nienależnie, organ ten może potrzebować określonych informacji, które nie znajdują się ani nie mogły znajdować się w jego posiadaniu. Może tak być na przykład w odniesieniu do tożsamości osoby lub osób, które wstąpiły w prawa osoby, która uiściła należności celne podlegające zwrotowi, ponieważ zgodnie z art. 15 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1430/79 zwrot należności celnych jest przyznawany wyłącznie osobie, która uiściła te należności, lub osobom, które wstąpiły w jej prawa i obowiązki. Może tak być również w odniesieniu do danych dotyczących rachunku bankowego, na który dokonywany jest zwrot.

37 Okoliczność ta jest jednak w danym przypadku istotna nie w celu ustalenia istnienia obowiązku zwrotu, zważywszy, że obowiązek taki powstaje z chwilą stwierdzenia przez krajowy organ celny, w okolicznościach, o których mowa w pkt 31 niniejszego wyroku, że należności celne zostały uiszczone nienależnie, lecz w celu ustalenia, czy organ ten, zwlekając z dokonaniem takiego zwrotu lub nawet go nie dokonując, uchybił obowiązkowi działania z urzędu.

38 Konkretnie rzecz ujmując, w sytuacji gdy rzeczony organ celny nie dysponuje, nie ze swej winy, informacjami niezbędnymi do dokonania zwrotu nienależnie pobranych należności celnych, takimi jak te, o których mowa w pkt 36 niniejszego wyroku, w celu zastosowania się do ciążącego na nim obowiązku zwrotu wynikającego z art. 2 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia nr 1430/79, powinien on podjąć konieczne i odpowiednie działania w celu uzyskania tych informacji. Prawdą jest, że działania takie nie obejmują niewspółmiernych ustaleń, czyli ustaleń, które wymagałyby wykorzystania zasobów ludzkich i materialnych niemających żadnego związku z tym, czego można rozsądnie oczekiwać od administracji działającej z należytą starannością. Jednakże bierna postawa organu celnego pod pretekstem, że nie dysponuje on tymi informacjami, nie jest zgodna ani z wyżej wspomnianym obowiązkiem zwrotu, ani z wymogami wynikającymi z prawa do dobrej administracji, które stanowi ogólną zasadę prawa Unii mającą zastosowanie do państw członkowskich przy wdrażaniu przez nie tego prawa (zob. podobnie wyrok z dnia 22 września 2022 r., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság i in., C-159/21, EU:C:2022:708, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

39 W sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym do sądu odsyłającego należy zatem ustalenie, czy można uznać, że francuskie organy celne same stwierdziły, przed upływem terminu trzech lat od zaksięgowania spornych należności celnych, że należności te zostały nienależnie pobrane. Jednakże do Trybunału należy dostarczenie temu sądowi wszystkich niezbędnych wskazówek interpretacyjnych opartych na prawie Unii w celu udzielenia mu pomocy przy dokonywaniu tej oceny (wyrok z dnia 7 kwietnia 2022 r., Berlin Chemie A. Menarini, C-333/20, EU:C:2022:291, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).

40 W tym względzie z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że w dniu 23 stycznia 1991 r. Komisja skierowała do Republiki Francuskiej uzasadnioną opinię, w której twierdziła, że praktyka polegająca na żądaniu zapłaty należności celnych od towarów pochodzących z państw trzecich przeznaczonych do Andory jest sprzeczna z prawem Unii. Pismem z dnia 27 marca 1991 r. władze francuskie odpowiedziały Komisji, że postanowiły pozytywnie rozpatrzyć wniosek Komisji oraz – uwzględniwszy postanowienia umowy zawartej między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a tym państwem trzecim, która miała wejść w życie w dniu 1 lipca 1991 r. – zmienić z wyprzedzeniem system wywozu produktów rolnych do Andory. Na mocy zawiadomienia ministerialnego z dnia 6 czerwca 1991 r. władze francuskie zaprzestały wspomnianej praktyki w odniesieniu do wszystkich towarów pochodzących z państw trzecich i przeznaczonych do Andory.

41 Gdyby sąd odsyłający miał uznać, że z tych zdarzeń można wywnioskować, iż francuskie organy celne stwierdziły w sposób dorozumiany, lecz niewątpliwy, że należności celne pobrane w związku z przywozem towarów z państw trzecich do Andory zostały pobrane niezgodnie z prawem, zważywszy, że uzasadniona opinia wydana przez Komisję nie wywołuje sama w sobie wiążących skutków prawnych (zob. w szczególności wyrok z dnia 29 września 1998 r., Komisja/Niemcy, C-191/95, EU:C:1998:441, pkt 44), takie stwierdzenie należy uznać za dokonane przez „same" te organy celne, w związku z czym organy te miały obowiązek, w celu zastosowania się do art. 2 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia nr 1430/79, dokonać z urzędu zwrotu omawianych należności celnych, jeżeli zostały one pobrane w ciągu trzech lat poprzedzających to stwierdzenie.

42 Jeżeli okaże się, że w celu dokonania zwrotu spornych należności celnych francuskie organy celne potrzebowały dodatkowych informacji, takich jak te, o których mowa w pkt 36 niniejszego wyroku, które nie znajdowały się ani nie mogły znajdować się w ich posiadaniu, sąd odsyłający powinien – w celu ustalenia, czy organy te niesłusznie zaniechały zastosowania się do ciążącego na nich obowiązku dokonania z urzędu tego zwrotu wynikającego ze wspomnianego art. 2 ust. 2 akapit trzeci – zbadać, czy po stwierdzeniu, że dane należności celne zostały pobrane niezgodnie z prawem, organy te podjęły działania, które choć nie były nieproporcjonalne, to były konieczne i odpowiednie do uzyskania tych informacji. W tym względzie, z zastrzeżeniem oceny sądu odsyłającego, należy jednak stwierdzić, że z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, nie wynika, by takie działania zostały podjęte.

43 W świetle całości powyższych rozważań odpowiedź na zadane pytania powinna brzmieć: art. 2 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia nr 1430/79 należy interpretować w ten sposób, że istnienie obowiązku dokonania zwrotu należności celnych z urzędu przez krajowy organ celny jest uzależnione od tego, że organ ten sam stwierdził przed upływem trzech lat od zaksięgowania tych należności, iż zostały one nienależnie pobrane, przy czym stwierdzenie to oznacza, że organ ten znał tożsamość osób, które uiściły te należności, oraz kwotę podlegającą zwrotowi na rzecz każdej z nich. Jeżeli wspomniany organ nie dysponuje ani nie mógł dysponować wszystkimi informacjami niezbędnymi do dokonania takiego zwrotu osobie, która uiściła nienależnie pobrane należności celne, lub osobom, które wstąpiły w jej prawa i obowiązki, do tego samego organu należy, w celu wykonania ciążącego na nim obowiązku zwrotu, podjęcie działań, które nie będąc nieproporcjonalne, są niezbędne i odpowiednie do uzyskania tych informacji i dokonania zwrotu.

## W przedmiocie kosztów

44 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

**Artykuł 2 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia Rady (EWG) nr 1430/79 z dnia 2 lipca 1979 r. w sprawie zwrotu lub umorzenia należności celnych przywozowych lub wywozowych, zmienionego rozporządzeniem Rady (EWG) nr 3069/86 z dnia 7 października 1986 r.,**

**należy interpretować w ten sposób, że:**

**istnienie obowiązku dokonania zwrotu należności celnych z urzędu przez krajowy organ celny jest uzależnione od tego, że organ ten sam stwierdził przed upływem trzech lat od zaksięgowania tych należności, iż zostały one nienależnie pobrane, przy czym stwierdzenie to oznacza, że organ ten znał tożsamość osób, które uiściły te należności, oraz kwotę podlegającą zwrotowi na rzecz każdej z nich. Jeżeli wspomniany organ nie dysponuje ani nie mógł dysponować wszystkimi informacjami niezbędnymi do dokonania takiego zwrotu osobie, która uiściła nienależnie pobrane należności celne, lub osobom, które wstąpiły w jej prawa i obowiązki, do tego samego organu należy, w celu wykonania ciążącego na nim obowiązku zwrotu, podjęcie działań, które nie będąc nieproporcjonalne, są niezbędne i odpowiednie do uzyskania tych informacji i dokonania zwrotu.**

Podpisy